

Sygn. akt III RC 119/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2018

Sąd Rejonowy w Mrągowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Sylwia Jaroszevska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Michałowska

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2018 w Mrągowie

sprawy z powództwa M. W. (1)

przeciwko pozwanemu M. W. (2)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, że obowiązek alimentacyjny powoda M. W. (1) ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie VI RC 1126/12 względem pozwanego M. W. (2) nie istnieje z dniem 01 lipca 2016 roku,

II. nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi,

III. koszty postępowania strony ponoszą we własnym zakresie.

Sygnatura akt ***III RC 119/18***

UZASADNIENIE

Powód M. W. (1) wniósł o uchylenie alimentów zasądzonych wyrokiem rozwodowym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie VI RC 1126/12 na rzecz pozwanego M. W. w kwocie po 500 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany M. W. (2) jest jego synem i osiągnął już pełnoletność. W czerwcu 2016 roku ukończył liceum ogólnokształcące, nie przystąpił do egzaminu dojrzałości i jest w konflikcie z prawem. Podejmował prace dorywcze ale zarobione pieniądze przeznaczal na alkohol i narkotyki. Obecnie przebywa w Ośrodku (...) w B. lecz pomimo tego w dalszym ciągu nie wykazuje jakichkolwiek starań pozwalających na samodzielne utrzymanie, a dalsze ponoszenie przez powoda kosztów utrzymania syna stanowi zbyt duże obciążenie finansowe i jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. W. (2) wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, że miał problemy z narkotykami i konflikt z prawem jednakże okoliczność ta nie może stanowić przyczyny wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego a żądanie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Podniósł, że obecnie przebywa o ośrodku leczenia uzależnień i kontynuuje naukę w szkole policealnej. Nadto będzie odpracowywał nałożoną na niego karę ograniczenia wolności i obecnie nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Sąd ustalił, co następuje:

M. W. (2), urodzony (...) jest synem M. W. (1) i K. U..

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie VI RC 1126/12 rozwiązał przez rozwód małżeństwo M. W. (1) i K. U. zawarte w dniu 27 czerwca 1992 roku w M. i zasądził od M. W. (1) na rzecz M. W. (2) alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie.

Pozwany miał wówczas 16 lat i chodził do szkoły średniej – Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w G.. Uczył się słabo. Nie przystąpił do egzaminu dojrzałości. Nadużywał alkoholu i środków odurzających.

W 2015 roku został skierowany do szpitala psychiatrycznego w związku z uzależnieniem. Nie zgłosił się na leczenie. Był agresywny wobec matki i siostry. W rodzinie była założona „niebieska karta”.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 16 lutego 2015 roku w sprawie II K 468/14 został skazany na karę grzywny, która została zamieniona na pracę społecznie użyteczną.

W okresie od lipca 2016 roku podejmował prace dorywcze a od września 2016 roku do listopada 2016 roku był zatrudniony w firmie (...) w M. jako pakowacz. Umowa o pracę została rozwiązana przez pracodawcę bez wypowiedzenia z winy pracownika. M. W. (2) pracował też jako roznosiciel ulotek i pomocnik operatora urządzeń do nakładania powłok galwanicznych lecz również został zwolniony.

M. W. (1) i K. U. mieszkali razem z dziećmi M. W. (2) i M. W. (3) w mieszkaniu własnościowym w M.. K. U. pracowała jako technik dentystyczny i zarabiała około 2 200 zł netto miesięcznie. M. W. (1) był zatrudniony jako nauczyciel przedmiotów informatycznych i również zarabiał około 2 200 zł netto miesięcznie.

(dowód: odpis wyroku z dnia 22 listopada 2012 roku k. 7, odpis skrócony aktu urodzenia k. 8, odpis postanowienia z dnia 1 kwietnia 2016 roku k. 9, decyzja k. 10, umowy o pracę k. 11-12, 40, skierowanie do szpitala k. 13, świadectwo pracy k. 39)

Obecnie M. W. (2) jest zatrudniony na okres próbny jako magazynier. Mieszka w hostelu przy ośrodku Stowarzyszenia (...), Ośrodka (...) w B., gdzie przebywał od 11 października 2017 roku do 11 października 2018 roku. W sierpniu 2017 roku ukończył kurs operatora pilarek oraz kos mechanicznych. Jest słuchaczem szkoły policealnej dla dorosłych w S. na kierunku technik bezpieczeństwa i higieny pracy. Termin zakończenia nauki przewidziano na sierpień 2019 roku.

M. W. (1) w dalszym ciągu pracuje jako nauczyciel. Zarabia około 2 430 zł netto miesięcznie. Ma swoje mieszkanie. Czynsz wynosi 430 zł miesięcznie. Posiada samochód o wartości około 2000 zł. Przyjmuje leki na nadciśnienie. Nie ma kontaktu z synem. W lipcu 2018 roku ostatni raz przekazał na rzecz pozwanego alimenty w kwocie 300 zł. Płaci regularnie raty alimentacyjne na rzecz córki M. W. (3) w kwocie po 500 zł miesięcznie.

Matka pozwanego mieszka razem z córką. Nie jest z nikim związana. Pracuje jako protetyk i zarabia około 3000 zł miesięcznie. Nosi aparat słuchowy. Opłaty za mieszkanie wynoszą około 460 zł miesięcznie.

(dowód: decyzja k. 49, opinia z Monar k. 49, zaświadczenia k. 50-53, wysłuchanie M. W. (1) k. 55-56, wysłuchanie K. U. k. 56)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 133§1 KRO rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Artykuł 133§3 KRO stanowi zaś, że rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Nadto zgodnie z art. 1441 KRO zobowiązany może uchylić się od

wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci ustaje w momencie gdy te osiągną tzw. samodzielność życiową (tak: T. Domińczyk, w: Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, red. K. Piasecki, Warszawa 2009 r. s. 966). Z tą chwilą mogą one samodzielnie wykonywać pracę zarobkową niezbędną dla swojego własnego utrzymania.

Przy czym podkreśla się, że nie są obowiązani do alimentacji rodzice, których dziecko zaniedbuje się w nauce, nie robi należytych postępów, z własnej winy powtarza lata nauki i wskutek tego nie kończy nauki w przewidzianym terminie (vide: uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej SN z 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, LexisNexis nr (...), OSNCP 1988, nr 4, poz. 42, także wyrok SN z 8 sierpnia 1980 r., III CRN 144/80, LexisNexis nr (...), OSNCP 1981, nr 1, poz. 20).

Co prawda w uchwale Sądu Najwyższego z 31 stycznia 1986 r. (III CZP 76/85, LexisNexis nr (...), OSNCP 1987, nr 1, poz. 4) wskazano, że niemożność samodzielnego utrzymania się przez pełnoletnie dziecko ze względu na całkowitą niezdolność do pracy spowodowaną narkomanią nie wyłącza, z uwagi na zasadę humanitaryzmu, obowiązku alimentacyjnego rodziców z powołaniem się na sprzeczność żądania z zasadami współżycia społecznego (krytycznie o tej uchwale wypowiedział się A. S., Stosowanie art. 5 k.c..., s. 74 i 77), to jednak już według uchwały pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej SN z 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86, LexisNexis nr (...), OSNCP 1988, nr 4, poz. 42) za nadużycie prawa podmiotowego może być uznane żądanie alimentów przez osobę niezdolną do samodzielnego utrzymania się, która z własnej winy znalazła się w niedostatku. Dotyczyć to będzie osób, które mimo starannego ich wychowania i opieki rodziców same doprowadziły się do nałogowego alkoholizmu czy narkomanii i odmawiają poddania się leczeniu.

Pozwany M. W. (2) niedługo ukończy 22 lata. Jest dorosłym mężczyzną. Uczył się w liceum ogólnokształcącym ale ze względu na nadużywanie alkoholu i środków odurzających zaniedbał naukę i nie zdał matury. Podejmował zatrudnienie jednakże po krótkim okresie pracy był zwalniany dyscyplinarnie aż znalazł się w ośrodku leczenia uzależnień. Był też karany. Obecnie zakończył pobyt w ośrodku i podjął zatrudnienie. Ukończył kurs zawodowy i kontynuuje naukę w wieczorowej szkole policealnej. Utrzymuje się samodzielnie.

Reasumując powyższe ustalenia w niniejszej sprawie w pierwszej kolejności zastosowanie ma przepis art. 133 § 3 KRO. Pozwany M. W. (2) uczęszczał do szkoły średniej jednakże na skutek konfliktu z prawem i nadużywania alkoholu – a więc ze swojej winy - przerwał naukę i nie przystąpił do matury. Nie czynił również od razu starań poszukiwania pracy a po uzyskaniu zatrudnienia już po krótkim okresie rozwiązywano z nim umowy o pracę z winy pracownika bez wypowiedzenia. Tym samym należy uznać, że nie dokładał on starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Nie kształcił się dalej i nie szanował pracy.

Istotnym jest również przepis art. 138 KRO zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Pozwany ukończył kurs zawodowy operatora pilarek oraz kos mechanicznych. Posiada on zatem kwalifikacje, które umożliwiają mu wykonywanie pracy zarobkowej. Wprawdzie obecnie podjął naukę w szkole policealnej jednakże zajęcia prowadzone są w trybie wieczorowym i nie koliduje to z możliwością podjęcia zatrudnienia. Nadto – wedle oświadczenia matki – pozwany niedawno podjął pracę zarobkową jako magazynier i sam się utrzymuje a mieszka w hostelu przy ośrodku w którym przebywał na leczeniu. Zatem pozwany uzyskał zdolność do samodzielnego utrzymania się i aktualnie nie spełnia przesłanek określonych w art. 133 §1 KRO, a tym samym doszło do zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 KRO, a które uzasadniają zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów - w tym przypadku wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 133 § 3 i 138 KRO orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu - jak w punkcie I wyroku. Sąd orzekł o uchyleniu obowiązku alimentacyjnego z dniem 1 lipca 2016 roku – a więc od daty kiedy pozwany po raz pierwszy podjął samodzielne zatrudnienie.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z uwagi na charakter sprawy i sytuację materialną strony pozwanej.